

DIVOKÁ MÍSTA - PROČ JE CHRÁNIT

Cíle lekce

- Přemýšlím o tom, proč má smysl chránit divokou přírodu a dokážu svůj názor obhájit argumenty.
- Poznám chráněná území České republiky a dokážu vysvětlit, v čem je každé z nich jedinečné.
- Porovnám, co jsem si myslel/a na začátku a co si myslím teď.

Čas: 90 minut, Věk: 4.–9. třída ZŠ (s úpravou i 3. třída)

Místo: venkovní prostor s místem pro skupinovou práci a pohyb

Období: celoroční

Pomůcky: lístečky a tužky, provazy nebo křídly na mapu ČR, karty NP a CHKO s logem, mapou a popisem, přírodniny na tvorbu modelů, předměty jako boty, mikiny, klacky a šátky pro simulaci.

1. Rozehřátí: Co je chráněné území? (5-10 minut)

Rychlá běhačka pro naladění na téma. Učitel čte tvrzení a děti reagují pohybem – například běží k jednomu stromu, pokud souhlasí, a k druhému, pokud nesouhlasí, nebo si sednou, pokud neví. Tvrzení mohou být: V národním parku se nesmí kácet stromy ani když jsou nemocné. V CHKO se může stavět. Šumava je největší národní park v ČR. V národním parku žijí vlci a rysy. Chráněné území znamená, že tam nikdo nesmí. Po každém tvrzení krátká reakce – kdo ví proč? Cílem není správná odpověď, ale probuzení zvědavosti a první setkání s pojmy.

TIP: využijte ukázkovou sadu tvrzení v přílohách níže.

2. Diamant argumentů (15 minut)

Každý sám napíše na lístečky 3 argumenty, proč chránit divokou přírodu. Bez diskuze, z vlastní hlavy. Skupiny po čtyřech sestaví diamant – jeden nejsilnější argument nahoře, pak dva, tři, dva a jeden nejméně zásadní dole. Diamant zůstane na místě, ke kterému se skupina na konci vrátí.

TIP: Jako příklad ukažte dětem 4 diamanty v příloze níže, ať zkusí určit, kdo je asi autor.

3. Kde v Česku chráníme přírodu? (15 minut)

Skupiny z provazů, klacků nebo křídou vytvoří na zemi obrys ČR. Každý žák si vylosuje kartičku s obrázkem nebo informací o jednom ze čtyř národních parků. **Můžete využít obrázky znaků NP v příloze níže.** Přečte si ji a postaví se v mapě tam, kde si myslí, že daný národní park leží. Žáci se stejným parkem se tak přirozeně sejdou na jednom místě a vytvoří skupinu pro další práci. Společné porovnání – trefili se? Proč právě tato místa?

4. Jak příroda ustupuje (10 minut)

Děti zůstanou v mapě ČR. Každé si představí, že je nějaké zvíře či rostlina - rys, vlk, bobr, motýl, krkavec, sýček, buk, orchidej. Někteří se mohou chytit za ruce - to představuje, že mají mezi sebou nějakou vazbu.

Tedy vzájemně si pomáhají. Nejprve se volně pohybují po celém území naší vyznačené ČR. Učitel postupně přidává do mapy předměty představující lidské zásahy: bota jako město, mikina jako pole, klacek jako dálnice, šátek jako přehrada. Pokaždé, když přibude nový prvek, musí se děti přesunout jinam – jejich prostor se zmenšuje. Možná se i zpřetrhají některé vazby u těch, kteří se drželi za ruce. Na konci zbyde jen malý kout, kde se všichni tísň. **Krátká reflexe po hře:** Jak se to cítilo? Jak se vám žije? Máte dost potravy, úkrytů, pohody? co by vám pomohlo se cítit lépe?

5. Hledačka a model (25 minut)

Skupiny z kroku 2 zůstávají pohromadě. Rozběhnou se po okolí a hledají schované karty ke svému národnímu parku – název, logo, mapa, popis jedinečnosti, zajímavost. **Texty a obrázky můžete rozstříhat z příloh níže. Můžete vybrat ze dvou variant - základní či pro zkušenější (starší) čtenáře.** Když vše najdou. Pročtou a zjistí, jaký ten jejich park vlastně je. Díky tomu pak najdou místo v okolí, které nejlépe připomíná krajinu jejich národního parku, a vytvoří zmenšený model z kamenů, větviček a přírodnin. Připraví krátké představení: co to je za místo, proč ho chráníme a co by se stalo, kdybychom ho nechránili. Skupiny si navzájem projdou modely a poslechnou představení.

6. Návrat k diamantu (5 - 10 minut)

Každá skupina se vrátí ke svému původnímu diamantu. Dostanou nové volné lístečky a přidají nové argumenty. Pak vymění či přeskládají pořadí do nového diamantu. **Opět hned stručně probereme:** Co se změnilo? V čem se posunuly názory či pořadí?

TIP: Skvělé je dětem původní i nový diamant vyfotit a ukázat jim jejich posun.

Ohlédnutí (10 minut)

hra Teploměr: děti rukou od země ukazují odpovědi na otázky:

- Kolik jsem toho věděl/a o národních parcích před hodinou?
- Jak se posunulo mé vědění - kolik toho vím teď?
- Jak moc jsem si myslel/a, že je ochrana divoké přírody zásadní?
- Jak se můj názor změnil. Jak moc si to myslím teď?

Pak každý dokončí jednu větu nahlas nebo na lístek:

- Dnes mě překvapilo...
- Rád/a bych se podívala na NP....
- Místo, které bych navrhoval/a chránit v okolí naší školy, je...
- Ještě mi vrtá hlavou...

Důkazy o učení:

- Porovnání úvodního a závěrečného diamantu.
- Model chráněného území a jeho představení.
- Závěrečné věty ukazující osobní posun a zájem o téma.
-

Tipy na rozšíření: Další hodina věnovaná CHKO nebo přírodním rezervacím v okolí školy. Focení modelů a výstava pro ostatní třídy nebo rodiče. Zamyšlení inspirované knihou Davida Attenborougha Život na naší planetě.

ROZEHŘÍVAČKA: CO JE CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ?

Rychlá běhačka pro naladění na téma. Učitel čte tvrzení a děti reagují pohybem – například běží k jednomu stromu, pokud souhlasí, a k druhému, pokud nesouhlasí, nebo si sednou, pokud neví. Tvrzení mohou být: Cílem není všechny správná odpovědi, ale probuzení zvědavosti, vyběhání a první setkání s pojmy.

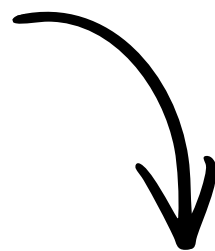
1. Česká republika má **čtyři národní parky**. (Ano)
2. V národním parku **může kdokoli postavit chatu** nebo kemp. (Ne)
3. Šumava je **největší národní park** v ČR. (Ano)
4. V národním parku v bezzásahových zónách se **nesmí kácet stromy**. (Ano)
5. CHKO je **přísněji chráněná než národní park**. (Ne – je to naopak)
6. V České republice **žijí vlci ve volné přírodě**. (Ano)
7. **Rys ostrovid** v Česku vyhynul. (Ne – žije zejména na Šumavě a v Beskydech)
8. Národní park **Podyjí leží na hranici s Rakouskem**. (Ano)
9. Mrtvý strom v lese **je k ničemu** a měl by se odstranit. (Ne – je domovem stovek druhů hmyzu, hub a ptáků)
10. České Švýcarsko je **nejmladší národní park v ČR**. (Ano – vyhlášen 2000)
11. Chráněné území znamená, **že tam nikdo nesmí vstoupit**. (Ne – většina je přístupná, jen s omezeními)
12. **Bobr evropský** byl v Česku vyhuben a dnes se sem vrátil. (Ano)
13. Kdyby zmizely všechny lesy v ČR, na kvalitě vody a vzduchu by se to **neprojevilo**. (Ne)
14. Krkonošský národní park **je nejstarší v ČR**. (Ano – vyhlášen 1963)
15. Bezzásahová zóna znamená, že příroda si hospodaří **sama bez zásahu člověka**. (Ano)

U každého tvrzení po reakci dětí stačí jedna věta komentáře – ne vysvětlování, jen krátké potvrzení nebo překvapení, aby zvědavost zůstala otevřená pro zbytek lekce.

Učíme se venku

ČÍ JE TO POHLED
DIVOKOU PŘÍRODU?

NADŠENÝ TURISTA A
SPORTOVEC

MILOVNÍK
DIVOKÉ PŘÍRODY

TĚŽAŘ A DEVELOPER

MÍSTNÍ OBYVATEL

ČÍ JE TO POHLED DIVOKOU PŘÍRODU?

BEZ CHRÁNĚNÝCH MÍST ZMIZÍ
NEJLEPŠÍ TRASY NA KOLO, BĚH
I TURISTIKU.

PŘÍRODA JE MOJE
SPORTOVIŠTĚ – A
SPORTOVIŠTĚ SE
UDRŽUJE, NE NIČÍ.

ČISTÁ ŘEKA ZNAMENÁ
KOUPÁNÍ, RAFTING A
RYBAŘENÍ – TO CHCI MÍT I
ZA DESET LET.

ZDRAVÉ LESY A HORY
JSOU ZÁKLAD PRO
LYŽOVÁNÍ, HOROLEZECTVÍ
I ORIENTAČNÍ BĚH.

CHRÁNĚNÁ PŘÍRODA
PŘITAHUJE TURISTY, TAKŽE
KOLEM PARKŮ JSOU DOBRÉ
CESTY A CHATY.

VÍC ZVĚŘE A DIVOČINY
ZNAMENÁ VÍC ZÁŽITKŮ
NA VÝLETECH.

LESY ZADRŽUJÍ VODU – BEZ
NICH BY VYSYCHALY
POTOKY, KDE TRÁVÍM
VÍKENDY.

NÁRODNÍ PARK JE ZNAČKA
KVALITY MÍSTA, KAM
JEZDÍM.

BEZ OCHRANY PŘÍRODY PŘIJDU O
MÍSTA, KTERÁ POVAŽUJI ZA
SAMOZŘEJMOST.

ČÍ JE TO POHLED DIVOKOU PŘÍRODU?

KAŽDÝ DRUH PLNÍ ROLI – KDYŽ
ZMIZÍ VLK, PŘEMNOŽENÍ
JELENÍ ZNIČÍ LES.

PŮVODNÍ LES ZADRŽUJE
DESETKRÁT VÍC VODY NEŽ
LES VYSÁZENÝ ČLOVĚKEM.

PROPOJENÉ EKOSYSTÉMY
UMOŽŇUJÍ DRUHŮM SPÍŠ
PŘEŽÍT ZMĚNY KLIMATU.

IZOLOVANÝ CHRÁNĚNÝ
OSTROV NESTAČÍ – PŘÍRODA
POTŘEBUJE PROSTOR A
PROPOJENÍ.

MIZEJÍCÍ DRUHY JSOU
SIGNÁL, ŽE NĚCO DĚLÁME
ŠPATNĚ I PRO SEBE.

DIVOKÁ PŘÍRODA JE
MĚŘIDLO ZDRAVÍ CELÉ
PLANETY.

ČLOVĚK JE SOUČÁSTÍ
PŘÍRODY, NE JEJÍ SPRÁVCE.

CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ JSOU
MÍSTA, KTERÁ FUNGUJÍ LÉPE
BEZ NAŠEHO ZÁSAHU.

DIVOČINA EXISTUJE SAMA O
SOBĚ – NE PROTO, ABY
SLOUŽILA NÁM.

ČÍ JE TO POHLED NA DIVOKOU PŘÍRODU A NÁRODNÍ PARKY?

TEĎ JE DŘEVO, KÁMEN A PŮDA
TADY – ZA DVACET LET TO
ŘEŠÍ NĚKDO JINÝ.

NEVYUŽITÁ PŘÍRODA JE
PROMARNĚNÁ PŘÍLEŽITOST K
VÝDĚLKU.

TURISTÉ POTŘEBUJÍ HOTELY,
PARKOVIŠTĚ A RESTAURACE – NE
JEN STROMY.

PŘÍRODA SE VŽDY NĚJAK
VZPAMATUJE – TO PŘECE
VÍME Z HISTORIE.

JEDNA VYKÁCENÁ HORA
NIKOHO NEZABIJE, ALE
PRÁCE PRO STO LIDÍ ANO.

EKOLOGOVÉ CHRÁNÍ
MOUCHY A LIŠEJNÍKY,
ZATÍMCO LIDÉ POTŘEBUJÍ
PRÁCI.

CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ BLOKUJE
ROZVOJ A DRŽÍ REGION V
CHUDOBĚ.

NÁRODNÍ PARK JE LUXUS
PRO BOHATÉ TURISTY, NE
PRO MÍSTNÍ LIDI.

PŘÍRODA JE TU PRO ČLOVĚKA
JAKO ZDROJ.

ČÍ JE TO POHLED NA DIVOKOU PŘÍRODU A NÁRODNÍ PARKY?

TADY JSEM VYROSTL A TA
PŘÍRODA KOLEM JE SOUČÁST
TOHO, KDO JSEM.

TURISTÉ SEM JEZDÍ KVŮLI
PŘÍRODĚ – A DÍKY NIM MÁM
PRÁCI A ZÁKAZNÍKY.

VADÍ MI, ŽE NEMŮŽU STAVĚT ANI
ROZŠÍŘIT DŮM, ALE CHÁPU PROČ
TA PRAVIDLA JSOU.

VODA Z HOR TEČE ČISTÁ
PŘÍMO K NÁM – TO NENÍ
SAMOZŘEJMOST.

ZAŽIL JSEM, JAK SE SEM
VRÁTILI RYSI A ORLI – TO SE
PROSTĚ JINDE NESTANE.

NĚKDY MĚ OMEZENÍ
ŠTVOU, ALE BEZ NICH BY
TU DÁVNO STÁLA DALŠÍ
BETONOVÁ RESORTY.

MOJI SOUSEDÉ ŽIJÍ Z
TURISTŮ, Z LESNICTVÍ, ZE
ZEMĚDĚLSTVÍ – PARK NÁS
ŽIVÍ RŮZNĚ.

CHCI, ABY MOJE DĚTI ZAŽILY
STEJNOU DIVOČINU JAKO JÁ.

TADY SE ŽIJE JINAK NEŽ VE
MĚSTĚ – A TO STOJÍ ZA TO
CHRÁNIT.

DIAMANTY RŮZNÝCH NÁZORŮ

NADŠENÝ TURISTA A SPORTOVEC

Bez chráněných míst zmizí nejlepší trasy na kolo, běh i turistiku. Příroda je moje sportoviště – a sportoviště se udržuje, ne ničí. Čistá řeka znamená koupání, rafting a rybaření – to chci mít i za deset let. Zdravé lesy a hory jsou základ pro lyžování, horolezectví i orientační běh. Chráněná příroda přitahuje turisty, takže kolem parků jsou dobré cesty a chaty. Víc zvěře a divočiny znamená víc zážitků na výletech. Lesy zadržují vodu – bez nich by vysychaly potoky, kde trávím víkendy. Národní park je značka kvality místa, kam jezdím. Bez ochrany přírody přijdu o místa, která považuji za samozřejmost.

TĚŽAŘ A DEVELOPER

Ted' je dřevo, kámen a půda tady – za dvacet let to řeší někdo jiný. Nevyužitá příroda je promarněná příležitost k výdělku. Turisté potřebují hotely, parkoviště a restaurace – ne jen stromy. Chráněné území blokuje rozvoj a drží region v chudobě. Co neroste v HDP, jako by neexistovalo. Příroda se vždy nějak vzpamatuje – to přece víme z historie. Jedna vykácená hora nikoho nezabije, ale práce pro sto lidí ano. Ekologové chrání mouchy a lišejníky, zatímco lidé potřebují práci. Národní park je luxus pro bohaté turisty, ne pro místní lidi.

MÍSTNÍ OBYVATEL

Tady jsem vyrostl a ta příroda kolem je součástí toho, kdo jsem. Turisté sem jezdí kvůli přírodě – a díky nim mám práci a zákazníky. Vadí mi, že nemůžu stavět ani rozšířit dům, ale chápu proč ta pravidla jsou. Voda z hor teče čistá přímo k nám – to není samozřejmost. Zažil jsem, jak se sem vrátili rysi a orli – to se prostě jinde nestane. Někdy mě omezení štve, ale bez nich by tu dávno stála další betonová resorty. Moji sousedé žijí z turistů, z lesnictví, ze zemědělství – park nás živí různě. Chci, aby moje děti zažily stejnou divočinu jako já. Tady se žije jinak než ve městě – a to stojí za to chránit.

MILOVNÍK DIVOKÉ PŘÍRODY

Každý druh plní roli – když zmizí vlk, přemnožení jeleni zničí les. Původní les zadržuje desetkrát víc vody než les vysázený člověkem. Propojené ekosystémy umožňují druhům přežít změny klimatu. Izolovaný chráněný ostrov nestačí – příroda potřebuje prostor a propojení. Mizející druhy jsou signál, že něco děláme špatně i pro sebe. Divoká příroda je měřidlo zdraví celé planety. Člověk je součástí přírody, ne její správce. Chráněná území jsou místa, která fungují lépe bez našeho zásahu. Divočina existuje sama o sobě – ne proto, aby sloužila nám.

ZNAKY NP PRO LOSOVÁNÍ DO SKUPIN

Učíme se venku

KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK (KRNAP)

Založení: 1963, nejstarší národní park v České republice.

Velikost: přibližně 363 km², spolu s ochranným pásmem přes 550 km².

Kde je: severní Čechy, na hranici s Polskem – na polské straně navazuje zrcadlový národní park Karkonosze.

V čem je jedinečný: Krkonoše jsou nejvyšší pohoří v Česku s unikátní arktickou tundrou na hřebenech, která se jinak vyskytuje jen daleko na severu Evropy. Sněhové pole, rašeliniště, ledovcová jezírka a alpské louky – to vše na relativně malém území.

Koho chrání: Chráněné jsou zejména horské ekosystémy hřebenů, rašeliniště jako zásobárny vody a vzácné druhy jako tetřívka obecná, sokol stěhovavý nebo kriticky ohrožená šicha černá. Park zároveň chrání prameniště řek Labe a Jizery, které zásobují vodou velkou část Čech.

Zajímavost: Krkonoše byly vážně poškozeny kyselými dešti v 80. letech – celé svahy holin po uhynulých smrcích jsou dnes znovu zarostlé přirozeným lesem. Je to viditelný důkaz toho, že příroda se dokáže vzpamatovat, pokud jí dáme čas a prostor.

Co navštívit: rašeliniště Úpské rašeliniště, vodopády Mumlavský vodopád, Labský důl, Harrachov nebo Špindlerův Mlýn jako vstupní brány do parku.

KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK (KRNAP)

Nejstarší národní park v Česku – chrání Krkonoše už od roku 1963.

Jak je velký: Je to plocha asi jako 50 000 fotbalových hřišť.

Kde je: Na severu Čech, na hranici s Polskem. Na druhé straně hor je stejný park – jen s polským jménem.

Čím je jedinečný: Na vrcholcích Krkonoš fouká vítr a je zima skoro jako na severním pólu. Rostou tam rostliny, které jinde v Česku vůbec nenajdeš – přežívají jen tam nahoře, kde je drsno.

Co chrání: Vzácné rostliny na horských loukách, rašeliniště, která drží vodu jako houby, a ptáky jako tetřívky nebo sokol. Z Krkonoš tečou řeky Labe a Jizera – zásobují vodou miliony lidí.

Zajímavost: Před čtyřiceti lety kyselý déšť zničil obrovské lesy – celé hory byly holé. Dnes tam zase roste les. Příroda se uzdravila sama, jen jí museli lidé přestat škodit.

Co navštívit: Vodopády, rašeliniště a krásné horské louky plné květin.

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA

Založení: 1991, největší národní park v České republice.

Velikost: přibližně 680 km², spolu s ochranným pásmem přes 1 600 km².

Kde je: jihozápadní Čechy, na hranici s Německem a Rakouskem – na německé straně navazuje Nationalpark Bayerischer Wald, dohromady tvoří jeden z největších chráněných lesních celků ve střední Evropě.

V čem je jedinečný: Šumava je největší zachovaný komplex původních lesů, rašelinišť a horských jezer v Česku. Říká se jí zelená střecha Evropy – z jejích hřebenů vytékají řeky do tří různých moří: Severního, Černého a Baltského.

Koho chrání: Rašeliniště jako unikátní zásobárny vody a uhlíku, vzácné druhy jako rys ostrovid, vydra říční, čáp černý nebo tetřev hlušec. Park chrání také pralesy, kde stromy padají a rozkládají se přirozeně bez lidského zásahu – takových míst je v Evropě velmi málo.

Zajímavost: Po pádu železné opony v roce 1989 se do Šumavy začali vracet velcí predátoři – dnes tu žijí desítky rysů a vlků. Příroda si znovu bere prostor, který jí byl po desetiletí odepřen.

Co navštívit: rašeliniště Na Ztraceném, pralesy v oblasti Boubína, Vydra a Otava jako divoké šumavské řeky, jezero Plešné a Černé jezero

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA

Největší národní park v Česku – chrání Šumavu od roku 1991.

Jak je velký: Přes 60 000 fotbalových hřišť – to je opravdová divočina.

Kde je: Na jihozápadě Čech, na hranici s Německem a Rakouskem. Hned za hranicí je další velký park, takže dohromady je to jeden obrovský les.

Čím je jedinečný: Šumavě se říká zelená střecha Evropy. Z jejích kopců tečou řeky až do tří různých moří – jedny na západ, druhé na jih, třetí na sever.

Co chrání: Obrovské lesy, kde stromy nikdo nekácí ani neuklízí – padají a hnijí přirozeně, a to je přesně to, co příroda potřebuje. Žijí tu rysi, vydry, čápi černí a tetřevi.

Zajímavost: Dřív tu žít rys nesměl – lidé ho lovili, až skoro vymizel. Dnes se sem vrátil a Šumava je jedno z mála míst v Česku, kde ho můžeš potkat.

Co navštívit: Černé jezero, které je nejhlubší jezero v Česku. Pralesy, rašeliniště a divoká řeka Vydra.

NÁRODNÍ PARK ČESKÉ ŠVÝCARSKO

Založení: 2000, nejmladší národní park v České republice.
Velikost: přibližně 79 km²

Kde je: severní Čechy, na hranici s Německem – na německé straně navazuje Saské Švýcarsko, dohromady tvoří unikátní pískovcovou krajinu bez obdoby ve střední Evropě.

V čem je jedinečný: České Švýcarsko je jediný národní park v Česku, který chrání pískovcové skalní město. Jedinečné věže, soutěsky, skalní brány a hluboké rokle vznikaly miliony let erozí – výsledkem je krajina, která vypadá jako z jiné planety.

Koho chrání: Skalní ekosystémy s unikátními druhy hub, mechorostů a kapradinorostů, které jinde v Česku nenajdeš. Z ptáků zejména sokol stěhovavý, výr velký a čáp černý. Park chrání také Pravčickou bránu – největší přírodní pískovcový oblouk v Evropě.

Zajímavost: V létě 2022 zachvátil část parku rozsáhlý požár – jeden z největších v novodobé historii Česka. Paradoxně ukázal, jak rychle se příroda dokáže vzpamatovat, a stal se unikátní příležitostí sledovat obnovu ekosystému na vlastní oči.

Co navštívit: Jedinečné věže, skály, hluboké rokle, vyhlídka Mariina skála, Tiské skály, výhled z Děčínského Sněžníku

NÁRODNÍ PARK ČESKÉ ŠVÝCARSKO

Nejmladší národní park v Česku – vznikl v roce 2000.

Jak je velký: Asi 7 000 fotbalových hřišť – nejmenší ze čtyř parků, ale o to víc překvapí.

Kde je: Na severu Čech, hned u hranic s Německem. Za hranicí pokračuje stejná skalnatá krajina – jen s německým jménem.

Čím je jedinečný: Celý park je z písku. Opravdu – miliony let déšť a vítr vytvářely z pískovce věže, brány a hluboké rokle. Vypadá to jako ze sci-fi filmu.

Co chrání: Vzácné rostliny a houby, které rostou jen ve stínu skalních roklí. A sokoly, kteří hnízdí vysoko na skálách.

Zajímavost: V parku stojí největší přírodní pískovcový oblouk v celé Evropě – Pravčická brána. Vznikla sama, bez jediného lidského zásahu, jen vodou a větrem.

Co navštívit: Jedinečné věže, skály, hluboké rokle, vyhlídka Mariina skála, Tiské skály

NÁRODNÍ PARK PODÝJÍ

Založení: 1991, nejmenší národní park v České republice co do délky říčního údolí, ale jeden z nejcennějších z hlediska biodiverzity.

Velikost: přibližně 63 km², nejmenší národní park v Česku.

Kde je: jižní Morava, na hranici s Rakouskem – na rakouské straně navazuje Nationalpark Thayatal, dohromady chrání celé údolí řeky Dyje.

V čem je jedinečný: Podyjí je jediný národní park v Česku, který chrání hluboce zaříznuté říční údolí s přirozeně meandrující řekou. Kombinace teplého podnebí, rozmanitých stanovišť a tisíciletého lidského hospodaření vytvořila mimořádně bohatou mozaiku přírody – stepní louky, staré lesy, skalní stěny i vinice.

Koho chrání: Přes 1 600 druhů motýlů a jiného hmyzu, vzácné druhy ptáků jako výr velký, ledňáček říční nebo chřástal polní. Park chrání také přirozené meandry Dyje, které jsou v Evropě stále vzácnější – většina řek byla napřímena nebo zahrazena.

Zajímavost: Podyjí leží v jedné z nejteplejších oblastí Česka a díky tomu tu rostou rostliny, které jinde v zemi nenajdeš – některé druhy mají svou jedinou českou lokalitu právě tady. Zároveň tu stojí romantický hrad Vranov nad Dyjí přímo nad řekou.

Co navštívit: Údolí Dyje s turistickými a cyklistickými stezkami, hrad Vranov nad Dyjí, Znojmo jako vstupní brána do parku, stepní louky u Čížova.

NÁRODNÍ PARK PODÝJÍ

Nejmenší národní park v Česku – chrání Podyjí od roku 1991.

Jak je velký: Asi 6 000 fotbalových hřišť – nejmenší ze čtyř parků, ale přírody tu žije nejvíc na každém metru čtverečním.

Kde je: Na jihu Moravy, na hranici s Rakouskem. Řeka Dyje tu tvoří hranici mezi dvěma zeměmi a oba státy ji společně chrání.

Čím je jedinečný: Podyjí je nejteplejší národní park v Česku. Díky tomu tu žijí motýli, ptáci a rostliny, které jinde v Česku vůbec nenajdeš. A řeka Dyje tu klikatí přirozeně – nikdo ji nerovnal koryto ani nezahradil.

Co chrání: Přes tisíc šest set druhů motýlů, ledňáčky, výry a vzácné rostliny na skalních stěnách. A hlavně přirozenou řeku, která si teče, kudy chce.

Zajímavost: Nad řekou stojí pohádkový hrad Vranov – a z jeho věže vidíš celé údolí, které park chrání.

Co navštívit: Procházka nebo jízda na kole podél řeky Dyje, hrad Vranov nad Dyjí a louka plná motýlů u vesnice Čížov.